

Kendall, spionnen uitzenden, *Section C* onder leiding van een Australisch marine-officier, *Commander* (kapitein-luitenant-ter-zee) E. A. Feldt, alle informatie bijeenbrengen en doorgeven die de Geallieerde strijdkrachten voor hun acties nodig hadden (en dus ook bijvoorbeeld Japanse krijgsgevangenen verhoren) en *Section D* tenslotte moest zorg dragen voor wat 'subversieve propaganda' heette: propaganda die het moreel van de Japanners zou aantasten en de inheemse bevolking in de door hen bezette gebieden in anti-Japanse geest zou beïnvloeden; die *Section D* stond eveneens onder een Australisch marine-officier, *Commander* J. C. R. Proud.

Toen nu het *AIB* met die vier (elkaar nogal overlappende) *Sections* werd opgericht, wás die subversieve propaganda al ter hand genomen: Blamey had er in juni '42 een orgaan voor opgericht waarin ook Nederland een vertegenwoordiger had gekregen; het droeg de onschuldige naam van het *Far Eastern Liaison Office* oftewel het *Felo*. Van dat *Felo* was *Section D* van het *AIB* de voortzetting. Dat zinde MacArthur niet. Zijns inziens lag de subversieve propaganda in de civiele sfeer – het gevolg was dat *Section D* uit de *AIB*-organisatie werd gelicht om onder de oude naam, *Felo*, geplaatst te worden onder een civiel toporgaan: het al genoemde *Allied Political Warfare Committee* – de Australische minister van buitenlandse zaken Evatt was er voorzitter van. Nederland was van meet af aan in dat *Committee* vertegenwoordigd, eerst alleen door gezant van Aerssen en Quispel, het hoofd van de *Nigis*, maar eind '42 voegde zich van der Plas bij hen.

Met deze nu maakte Proud de afspraak dat alle luchtpamfletten die boven Nederlands-Indië zouden worden uitgeworpen, door medewerkers van de Commissie zouden worden geredigeerd: er kwam dus bij de *Felo*, die in Brisbane gevestigd was, een Nederlands-Indisch groepje. In april '43 evenwel was dit groepje, zo berichtte van der Plas (die zijn werk in Melbourne had: zes tot zeven uur vliegen van Brisbane) aan van Mook,

'er nog niet in geslaagd, zelf behoorlijke pamfletten te maken en komt dit in hoofdzaak op mij neer, terwijl, vreemd als het moge klinken, zelfs de Maleise drukproeven nog veel te wensen overlaten en nog onlangs van een volledig getypt manuscript zelfs *Allah's* naam verkeerd gedrukt werd. Men behoeft toch waarlijk geen Muzelman te zijn om te begrijpen dat zo 'n pamflet meer kwaad dan goed kan doen.'¹

¹ Brief, 18 april 1943, van van der Plas aan van Mook (ARA, Coll.-van der Plas, B 8).